

Co-funded by
the European Union

VALURI DE EXPRESIE: EXPLORAREA MĂRII NEGRE PRIN INTERMEDIUL PICTURILOR DE LA MUZEUL DE ARTĂ IAȘI

PARTENER: Complexul Muzeal Național „Moldova”

Țara: România

COMPLEXUL
MUZEAL
NAȚIONAL
MOLDOVA
IAȘI

Cuprins

1. Introducere.....	2
2. Implementarea activității.....	3
2.1 Obiectivele activității.....	3
2.2 Descrierea activității și metodologie.....	3
2.3 Instrumente și resurse.....	5
2.4 Sugestii de integrare.....	5
3. Debriefing și Feedback.....	6

1. Introducere

Cetățenia globală este ideea că indivizii au drepturi și responsabilități nu doar în statele lor naționale, ci și ca membri ai unei comunități globale. Aceasta subliniază: responsabilitatea comună pentru provocările globale, cum ar fi drepturile omului, pacea și schimbările climatice. UE promovează reformele democratice, drepturile omului și buna guvernare în statele din afara UE de la Marea Neagră prin diplomație instrumentală, de exemplu Black Sea Basin Programme¹, Black Sea Synergy – Migration and Home Affairs² și Black Sea NGO Network³.

Ideea unei practici de formare pentru valorile UE este de a promova Marea Neagră și spațiile înconjurătoare. Regiunea Mării Negre include state membre ale UE (Bulgaria și România) și țări vecine precum Turcia, Ucraina, Georgia, Rusia și Moldova. Este sensibilă din punct de vedere geopolitic și importantă din punct de vedere strategic din cauza: securității și conflictului (războiul Rusia-Ucraina). Rutelor de tranzit al energiei, preocupărilor de mediu și Politicii de Vecinătate a UE (PEV).

Ziua Internațională a Mării Negre este sărbătorită pe 31 octombrie. Această zi marchează aniversarea semnării Planului Strategic de Acțiune pentru Marea Neagră în 1996, la Istanbul. Acesta a fost primul Plan Strategic de Acțiune pentru Reabilitarea și Protecția Mării Negre, un document care implementează prevederile Convenției pentru protecția Mării Negre împotriva poluării, semnată la București în 1992, cunoscută și sub numele de Convenția de la București. Convenția de la București este cadrul instituțional juridic care permite părților semnatare să adopte și să implementeze măsuri adecvate pentru protecția și conservarea ecosistemului marin al Mării Negre.

Planul de Acțiune Strategic pentru Marea Neagră, care se concentrează pe reabilitarea și protejarea ecosistemului Mării Negre și reducerea poluării, a fost semnat de cele șase țări riverane: Bulgaria, Ucraina, Rusia, Georgia și Turcia.

Cetățenia globală și valorile UE oferă un cadru pentru a sprijini pacea, democrația și dezvoltarea durabilă în regiunea Mării Negre. Rolul UE ca putere normativă – promovarea cooperării în domeniul drepturilor omului și a responsabilității de mediu – poate contribui la alinierea dezvoltării regionale cu principiile cetățeniei globale.

Pentru a înțelege importanța acestui spațiu - Marea Neagră, ne-am propus să înființăm un atelier de pictură **VALURI DE EXPRESIE: EXPLORAREA MĂRII NEGRE PRIN PICTURĂ ÎN MUZEUL DE ARTĂ IAȘI**, în cadrul căruia ne vom concentra asupra unei serii de lucrări din Muzeul de Artă din Iași. Cunoașterea valorificată a patrimoniului Muzeului de Artă din Iași este esențială. Colecțiile muzeului includ numeroase lucrări despre peisajul marin. Atelierul își propune să cunoască, să înțeleagă patrimoniul deținut de Muzeul de Artă din Iași și să îl prezinte într-o formă atractivă pentru grupele de vârstă vizate.

---

¹ <https://www.blacksea-cbc.net/>

²

https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/black-sea-synergy_en

³ <https://www.bsad.bsnn.org/home.htm>

2. Implementarea activității

2.1 Obiectivele activității

Până la sfârșitul acestei activități, participanții vor:

- Înțelege** semnificația istorică și culturală a tradițiilor picturii de la Marea Neagră realizate de pictorii români.
- Identifica** trăsăturile, temele și tehnicile cheie utilizate în operele de artă inspirate de regiunea Mării Negre.
- Analiza** picturilor selectate din colecția muzeului, discutând simbolismul, stilul și influența regională.
- Crearea** propriei opere de artă inspirate de Marea Neagră, aplicând tehnicile învățate în timpul atelierului.
- Reflectarea** asupra legăturii dintre geografie, cultură și expresia artistică în zona Mării Negre.

2.2 Descrierea activității și metodologie

Activitatea atelierului: Un atelier de pictură manuală găzduit la un muzeu de artă, axat pe explorarea peisajului marin ca subiect prin context istoric, tehnici de compoziție și exprimare personală.

- ❖ Durată: 90 minute;
- ❖ Grup: 20 participanți;
- ❖ Format: on-line sau fizic.

Pasul 1: Vizită ghidată la Muzeul de Artă din Iași (10-20 min)

Atelierul începe cu o scurtă prezentare a contextului istoric și artistic al tradițiilor picturii de la Marea Neagră, evidențiind lucrări ale artiștilor români Ștefan Dumitrescu, Gheorghe Petrescu, Nicolae Dobrescu, Theodor Pallady, Nicolae Tonitza și subliniind modul în care arta reflectă narațiunile culturale comune, dar diverse, din Europa. Ulterior, participanții vor avea o discuție ghidată pentru a identifica teme recurente precum natura, migrația, reziliența și conexiunea interculturală. În timpul vizitei, participanții vor afla lucruri noi despre lucrările cu tematică maritimă și despre artiștii români importanți din expoziția Maeștrii artei românești interbelice din colecțiile Muzeului de Artă Iași. Totodată, vom insera în timpul vizitei informații din domeniul geografic, pentru a înțelege mai bine specificul spațiului maritim, adesea preluat de mulți artiști români în lucrările lor. Una dintre cele mai prolifiche perioade din arta românească a fost perioada interbelică.

În prima parte a expoziției, vizitatorii vor avea ocazia să admire lucrări ale unor artiști reprezentativi precum Ștefan Dumitrescu, Gheorghe Petrescu, Nicolae Dobrescu, Theodor Pallady, Nicolae Tonitza, Marius Bunescu, Cecilia Cuțescu-Stork și Nutzi Acontz.

Pasul 2: De ce contează atât de mult Marea Neagră pentru noi? (10-20 min)

Pentru această etapă vom utiliza o prezentare de tip PPT, cu imagini și text:

- *Semnificație geopolitică și strategică* – Marea Neagră este o poartă strategică între Europa, Orientul Mijlociu și Asia Centrală. Se învecinează cu aliați și parteneri cheie ai NATO: Turcia, România, Bulgaria, Ucraina și Georgia;
- *Rute energetice și comerciale* – Regiunea Mării Negre este un centru pentru conductele de petrol și gaze. Aceasta servește drept coridor comercial esențial între Europa și Asia, inclusiv pentru exporturile de cereale din Ucraina și Rusia.
- *Securitatea aliaților și partenerilor* – Membrii NATO, Bulgaria, România și Turcia, se bazează pe stabilitatea politică în proximitatea Mării Negre.
- *Importanță științifică și de mediu* – Marea Neagră are o biodiversitate unică și un ecosistem delicat, cu un strat anoxic profund (fără oxigen). De asemenea, UE cooperează în domeniul cercetării științifice și al protecției mediului în apele internaționale. Poluarea, pescuitul excesiv și schimbările climatice reprezintă preocupări de maximă importanță pentru politicile UE.
- *Conexiunea istorică și culturală* – Politica externă a UE în regiune reflectă angajamente mai ample față de democrație, suveranitate și drepturile omului.

Pasul 3: Atelier de pictură / lucru (30-40 min)

Acest atelier de pictură practică invită participanții să exploreze Marea Neagră ca sursă de inspirație pentru exprimarea artistică. Găzduită într-o sală a atelierului nostru (sau virtual), sesiunea combină istoria artei, explorarea creativă și pictura ghidată. Participanții vor examina modul în care peisajele marine au fost reprezentate de-a lungul timpului, concentrându-se pe identitatea culturală și geografică unică a Mării Negre și vor fi încurajați să reflecteze asupra valorilor europene, cum ar fi patrimoniul cultural, diversitatea și unitatea.

Pasul 4: Sharing și Reflexii (5-10 min)

Sesiunea se încheie cu o reflecție de grup, în cadrul căreia participanții își împărtășesc lucrările de artă și discută despre semnificațiile din spatele lor. Aceasta încurajează dialogul, empatia și aprecierea pentru perspective diverse – susținând valorile incluziunii, expresiei culturale și cetățeniei active.

2.3 Instrumente și resurse

Materiale artistice: pentru participanți prezenți sau trimise prin poștă în avans pentru participanții online:

- Tempera, acrilice sau picturi cu degetele.
- Pensule de diferite dimensiuni.
- Hârtie, coli de pânză sau planșe de pictat.
- Palete pentru amestecarea culorilor.
- Șorțuri pentru protecție.
- Creioane și radiere pentru schițarea compoziției (opțional).
- Fotografii de referință

Instrumente digitale (în principal pentru online)

- ✓ Platformă de videoconferință: *Zoom*, *Microsoft Teams* sau *Google Meet* (cu funcții de partajare a ecranului și de creare de săli de discuții separate).
- ✓ Harta Mării Negre.

2.4 Sugestii de integrare

Această activitate este potrivită pentru:

- Programe de educație muzeală
- Ateliere pentru adulți de istorie a artei sau patrimoniu cultural
- Sesiuni de dialog intercultural Erasmus+
- Studenți de la licența în ARTE FRUMOASE

Se aliniază bine cu subiecte precum:

- Expresie artistică și simbolism

Suggested pairings:

Pairing 1: Identitate artistică

Activitate: Prima mea pictură a Mării Negre

Descriere: Această activitate invită participanții să exploreze identitatea lor personală și culturală prin prima lor interpretare artistică a Mării Negre. Pornind de la conceptul de identitate artistică, participanții creează compoziții care îmbină simbolurile patrimoniului local.

Pairing 2: Traseele patrimoniului cultural din Marea Neagră

Activitate: Călătorie imaginară la Balcic prin lucrările unor artiști români expuse la Muzeul de Artă Iași

Descriere: În cadrul acestei activități, participanții pornesc într-o călătorie imaginară în orașul Balcic, ghidați de picturile peisagistice și operele de artă inspirate din călătoriile ale artiștilor români expuse la Muzeul de Artă Iași. Prin povestiri vizuale și discuții, participanții explorează intersecția dintre călătorii, locuri și percepția artistică, în special în contextul patrimoniului comun al Mării Negre. Folosind picturi istorice atât ca sugestii vizuale, cât și ca ferestre culturale, activitatea subliniază modul în care artiștii au surprins atmosfera, lumina și esența emoțională a Balcicului - un simbol al interacțiunii interculturale și al explorării artistice la începutul secolului al XX-lea.

3. Debriefing și Feedback

La sfârșitul atelierului, participanții trebuie să își conecteze experiența creativă cu teme mai largi, cum ar fi identitatea culturală, moștenirea comună și valorile europene. Indiferent dacă se desfășoară față în față sau online, formatorii sunt încurajați să creeze o atmosferă relaxată și deschisă folosind discuții în grupuri mici, întrebări deschise sau instrumente digitale, de exemplu, Google Forms.

Sugestii de reflecție pentru participanți:

- Cum te ajută pictarea Mării Negre să-ți explorezi identitatea personală sau regională?
- Ai observat că apar emoții, amintiri sau povești culturale în timp ce pictezi?
- Ce crezi că reprezintă marea în contextul Europei – conexiune, separare, natură, patrimoniu?
- Ce valori ale UE (de exemplu, unitatea în diversitate, sustenabilitatea, patrimoniul cultural) au fost reflectate în această activitate?
- Cum îți vezi rolul de cetățean creativ în comunitatea ta locală sau europeană?

Întrebări informale de feedback:

- Ce parte a atelierului ți-a plăcut cel mai mult? De ce?
- A existat ceva care te-a surprins sau te-a inspirat în timpul activității?
- Cât de ușor sau dificil a fost să te exprimi prin acest mediu?

Sfaturi pentru evaluarea formatorilor:

- Observați implicarea participanților în timpul fazelor de pictură și discuție
- Încurajați participanții să își împărtășească lucrările și interpretările pentru a evalua profunzimea reflecției
- Colectați fotografiile digitale ale lucrărilor de artă (cu permisiune) și declarațiile însoțitoare ale participanților ca dovezi informale ale impactului.

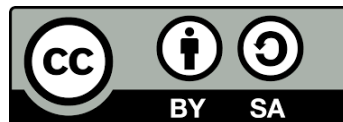
DISCLAIMER

Finanțat de Uniunea Europeană. Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

Autori

© 2025 - ENCRE - European Network of Comics Representatives and Entrepreneurs (BE), Skill Up Srl (IT), Cap Ulysse (FR), Museumsverein Klostertal (AT), Complexul Muzeal Național Moldova Iasi (RO), Quiosq (NE).

Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Comisiei Europene în cadrul proiectului Erasmus+ „ONE Culture - Depășirea naționalismului și euroscepticismului prin cultură”, N. 2024-1-BE01-KA220-ADU-000243645.

Atribuire, partajare în aceleași condiții

(CC BY-SA): Sunteți liber să partajați - copiați și redistribuiți materialul în orice mediu sau format și să Adaptați - remixați, transformați și dezvoltați pe baza materialului în orice scop, chiar și comercial. Licențiatorul nu poate revoca aceste libertăți atâta timp cât respectați termenii licenței conform următorilor termeni: Atribuire - trebuie să acordați creditul corespunzător, să furnizați un link către licență și să indicați dacă au fost făcute modificări. Puteți face acest lucru în orice mod rezonabil, dar nu în niciun mod care să sugereze că licențiatorul vă susține pe dvs. sau utilizarea dvs. **Partajare în mod similar** - Dacă remixați, transformați sau dezvoltați pe baza materialului, trebuie să distribuiți contribuția dvs. sub aceeași licență ca originalul.

Fără restricții suplimentare – este posibil să nu aplicați termeni legali.

Co-funded by
the European Union

***Depășirea naționalismului și
euroscepticismului prin cultură***